Wackermann, Jiří (Ed.). Philosophical psychology.
Vol. 23. No. 2, April 2010
Abingdon, Oxfordshire: Routledge, Taylor and Francis, 2010, s. 137-281.

Speciální vydání Filosofické psychologie, redigované naším dřívějším studentem psychologie na FF UK v Praze a nynějším vedoucím oddělení empirické a analytické psychofyziky Institutu hraničních oblastí psychologie a duševního zdraví ve Freiburgu im Br. (Německo) obsahuje, kromě úvodu editora, 6 článků.

Článek Wernera Ehma (Broad views of the philosophy of nature: Riemann, Herbart, and the „matter of mind“) se zabývá filozofií přírody, kterou vyvinul matematik a fyzik Bernhard Riemann. Zvláštní pozornost věnuje Riemannově hypotéze, týkající se vztahu mezi materiální a mentální realitou. Připomíná také paralely Riemannových idejí, epistomologických názorů J. F. Herbarta a fyzika H. Hertze. Vliv názorů Herbartových na Riemanna byl značný.

Michael Heidelberger (Functional relations and causality in Fechner and Mach) zkoumá pojem „funkčního vztahu“, který sehrál hlavní roli ve Fechnerově pojetí psychofyziky, v kontextu teorie měření a přírodní zákonitosti. Vysvětluje rozdíl mezi kauzálním vztahem a funkčním modelováním. Sleduje též pojem „funkčního vztahu“ v pracích fyzika a filozofa Ernsta Macha.

Erik C. Banks (Neutral monism reconsidered) oživuje Machovu koncepci reality obsahující psycho-fyzické neutrální elementy v kontextu filozofické pozice známé jako „neutrální monism“ i jejich moderní varianty a navrhuje neo-machovský pohled na přírodu.

Jiří Wackermann (Psychophysics as a science of primary experience) sleduje vývoj od Fechnerových a Machových raných koncepcí psychofyziky, které kriticky reviduje, až k „integrální psychofyzice“ jakožto nereduktivní vědě o primární zkušenosti (propedeutická sciencia prima).

Viktor Sarris (Relational psychophysics: Messages from Ebbinghaus' and Wertheimer's work) zdůraznil význam klíčových pojmů zrakových fenoménů ve studiích H.. Ebbinghause a M. Wertheimera a navrhl syntézu tradiční psychofyziky s teoretickými přístupy Gestaltismu, moderního kognitivismu a matematického modelování do jednotného rámce „vztahové psychofyziky“.

Sergej Gepshtein (Two psychologies of perception and the prospect of their synthesis) demonstruje spojení historie psychofyziky se současným psychofyzickým výzkumem. Soudí, že přístupy G. Th. Fechnera, F. Brentana a M. Wertheimera je možno účelně syntetizovat přístupem Dennise Gabora pomocí jeho teorie informace.

Články se navzájem výborně doplňují a poskytují pevnou teoretickou základnu psychofyziky a tím také psychologie.

Prof. Jiří Hoskovec
Praha

Hoskovec, J. (2010). Philosophical psychology [recenze]. *E-psychologie* [online], 4 (2), 55-55 [cit. vložit datum]. Dostupné z WWW: <http://e-psycholog.eu/pdf/hoskovec-rec2.pdf>.